

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

6. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2013, № 9-10, № 11-12, № 13, ст.88 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

7. Кузьменко О.В. Особливості криміналістичної характеристики колабораційної діяльності. *Електронне наукове видання «Аналітично-порівняльне правознавство»*. С.336-339 URL: <https://cutt.ly/eKhfdSq>

8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність. Закон України від 03.03.2022 № 2108-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2108-20#Text>

Мердов Станіслав Павлович

старший викладач кафедри спеціальної фізичної та домедичної підготовки факультету № 3 Донецького державного університету внутрішніх справ

ОКРЕМІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ДОБРОВОЛЬЧИХ ФОРМУВАНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОБОРОНИ

З початку воєнних дій, розпочатих російською федерацією на території України сили добровольчих формувань територіальних громад довели свою дієвість у виконанні завдань територіальної оборони, а використання їх потенціалу наразі неможливо переоцінити. Зазначимо, що для того, щоб реалізувати мету територіальної оборони, члени добровольчих формувань повинні мати знання, вміння та навички, необхідні для захисту України від агресії, а отже питання їх підготовки набувають особливої актуальності у сучасних умовах.

Як відомо адміністративно-правове забезпечення територіальної оборони України ознаменувалося прийняттям Закону України «Про основи національного спротиву», який регламентував правові та організаційні засади національного спротиву, основи його підготовки та ведення, завдання і повноваження сил безпеки та сил оборони та інших визначених цим Законом суб'єктів з питань підготовки і ведення національного спротиву [1]. Положення зазначеного нормативно-правового акту вимагали розробку і запровадження дієвого механізму підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони, який зрештою знайшов своє нормативне визначення з прийняттям Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони [2].

Названим нормативно-правовим актом визначено суб'єктів підготовки

добровольчих формувань та їх повноваження. В ньому зазначено, що підготовка добровольчих формувань здійснюється під безпосереднім керівництвом і контролем командира військової частини Сил територіальної оборони Збройних Сил за територіальним принципом. Крім того, така підготовка може здійснюватися із залученням місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, інструкторсько-викладацького складу військових частин (підрозділів), навчальних центрів, вищих військових навчальних закладів Збройних Сил, сил оборони та волонтерських організацій [2]. Аналіз цих положень свідчить про те, що серед суб'єктів, що залучаються до підготовки добровольчих формувань територіальних громад, на жаль не зазначено заклади вищої освіти із специфічними умовами навчання, хоча як показує практика, вони мають широкі можливості до реалізації заходів за певними напрямками такої підготовки, зокрема, правової, вогневої, військової, психологічної, домедичної підготовки тощо.

Прикладом такої діяльності може слугувати досвід науково-педагогічного складу кафедри спеціальних дисциплін та професійної підготовки факультету №1 Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, який забезпечує на системній основі навчання із вдосконалення навичок поведінки зі зброєю, цільовою аудиторією яких є членів добровольчих формувань, журналістів, представників волонтерських організацій Криворізької територіальної громади.

На базі Дніпропетровського університету внутрішніх справ для груп територіальної оборони започатковано безкоштовні курси з «Тактичної медицини», «Вогневої підготовки», «Тренінг з вогневої і тактичної підготовки», а для волонтерів та цивільних осіб курс «Вогнева підготовка» [3], а також тренінг «Домедична підготовки в екстремальних ситуаціях» [4].

Харківський національний університет внутрішніх справ також готовий надати допомогу у питаннях організації навчання підрозділів територіальної оборони громад фахівцями кафедри вогневої, тактико-спеціальної підготовки [5].

Досвід проведення навчання представників територіальних громад, які реалізують свою діяльність із забезпечення територіальної оборони має і Одеський державний університет, яким реалізовано комплекс заходів із навчання представників засобів масової інформації що виконують професійну роботу із висвітлення війни росії проти України [6; 7].

Як бачимо, проаналізований нами досвід діяльності закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання, які здійснюють підготовки поліцейських, свідчить на користь можливого визнання їх у якості додаткових суб'єктів, що можуть бути залучені до процесу підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони. З огляду на це, вбачаємо за доцільне пункт 10 Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони викласти у такій редакції: «Підготовка членів добровольчих формувань

здійснюється із залученням місцевих держадміністрацій та органів місцевого самоврядування, інструкторсько-викладацького складу військових частин (підрозділів), навчальних центрів, вищих військових навчальних закладів Збройних Сил, сил оборони, закладів вищої освіти із специфічними умовами навчання та волонтерських організацій».

Список використаних джерел

1. Про основи національного спротиву: Закон України від 16 липня 2021 року № 1702-IX. *Відомості Верховної Ради*. 2021. № 41. Ст.339 (із змінами та доповненнями станом на 12.06.2022).

2. Про затвердження Порядку організації, забезпечення та проведення підготовки добровольчих формувань територіальних громад до виконання завдань територіальної оборони: постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1447. *Офіційний вісник України*. 2022. №10. Ст. 515.

3. Вогнева підготовка / Офіційний сайт Дніпропетровського університету внутрішніх справ. URL: <https://dduvs.in.ua/2022/03/26/vogneva/> (дата звернення 23.06.2022).

4. Домедична підготовка в екстремальних ситуаціях / Офіційний сайт Дніпропетровського університету внутрішніх справ. URL: <https://dduvs.in.ua/2022/03/26/domedychna/> (дата звернення 23.06.2022).

5. #UАразом: відбулася зустріч ректора з головами територіальних громад / Офіційний сайт Харківського національного університету внутрішніх справ. URL: <https://univd.edu.ua/uk/news/12324> (дата звернення 23.06.2022).

6. Тренінг для ЗМІ «Безпека журналіста у зоні бойових дій» / Офіційний сайт Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://oduvs.edu.ua/news/%d1%82%d1%80%d0%b5%d0%bd%d1%96%d0%bd%d0%b3-%d0%b4%d0%bb%d1%8f-%d0%b7%d0%bc%d1%96-%d0%b1%d0%b5%d0%b7%d0%bf%d0%b5%d0%ba%d0%b0-%d0%b6%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%81%d1%82%d0%b0-%d1%83/> (дата звернення 23.06.2022).

7. В ОДУВС журналістів навчали заходам безпеки та поведженню зі зброєю / Офіційний сайт Одеського державного університету внутрішніх справ. URL: <http://oduvs.edu.ua/news/%d0%b2-%d0%be%d0%b4%d1%83%d0%b2%d1%81-%d0%b6%d1%83%d1%80%d0%bd%d0%b0%d0%bb%d1%96%d1%81%d1%82%d1%96%d0%b2-%d0%bd%d0%b0%d0%b2%d1%87%d0%b0%d0%bb%d0%b8-%d0%b7%d0%b0%d1%85%d0%be%d0%b4%d0%b0%d0%bc-%d0%b1/> (дата звернення 23.06.2022).